

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET <http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/216/2002

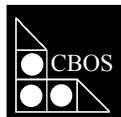
PREZENTY POD CHOINKĘ - O JAKICH MARZYMY, A JAKICH NIE CHCEMY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

PREZENTY POD CHOINKĘ - O JAKICH MARZYMY, A JAKICH NIE CHCEMY

- Najwięcej dorosłych Polaków chciałoby dostać pod choinkę różnego rodzaju kosmetyki (11%) oraz samochód (10%).
- Równie częste (9%) są też marzenia o takich prezentach świątecznych, które wpłynęłyby na poprawę sytuacji finansowej, np. wygrana na loterii, otrzymanie jakichś pieniędzy, podwyżka w pracy, uzyskanie kredytu. Wiele osób (9%) chciałoby dostać pod choinkę coś z ubrania, odzieży, co zaspokoiłoby ich podstawowe potrzeby, albo coś modnego, eleganckiego (5%). O urządzeniu i wyposażeniu mieszkania lub domu marzy 7% ankietowanych, o sprzęcie RTV, audio, wideo, kinie domowym itp. - niemal taka sama grupa (6%). Część osób byłaby najbardziej zadowolona, gdyby dostała mieszkanie lub dom (4%), biżuterię (4%), dobrą książkę (4%), sprzęt komputerowy (3%), ale także pracę, zatrudnienie (3%); niektórzy marzą tylko o tym, by byli zdrowi i sprawni (3%).
- Blisko połowa Polaków (45%) uważa, że wszystkie prezenty są mile widziane, każdy sprawia przyjemność; prawie co piąty zaś (19%) nie ma zdania na ten temat. Do prezentów niechcianych, których badani nie lubią dostawać, należą zwłaszcza krawaty, skarpetki, rajstopy, szaliki, chusteczki itp. (8%). Polacy nie lubią także różnych praktycznych prezentów, np. garnków, obrusów, ręczników (4%), oraz kosmetyków (4%) i oczywiście symbolicznej różgi (4%). Wiele osób nie chciałoby dostać alkoholu lub papierosów (3%), słodyczy (3%), różnych niepotrzebnych drobiazgów (3%), a także podarunków drogich, które uniemożliwiałyby rewanż (2%).
- Nie wszyscy oczekują gwiazdkowych upominków. Wprawdzie dwie trzecie dorosłych Polaków (67%) spodziewa się, że otrzyma prezent pod choinkę, ale ponad jedna czwarta (27%) sądzi, że go nie dostanie.
- Krąg osób, od których oczekujemy świątecznych prezentów, najczęściej nie jest duży - tylko nieco ponad jedna czwarta tych, którzy spodziewają się prezentów (27%), przypuszcza, że otrzyma je od więcej niż trzech osób. Na ogół też Polacy dostaną nie więcej niż trzy podarunki. Niemal wszyscy, którzy spodziewają się prezentów, oczekują ich od swych najbliższych (99%), natomiast znacznie rzadziej od innych osób (np. od przyjaciół i znajomych tylko 16% spodziewających się prezentów pod choinkę).

Zwyczaj obdarowywania się prezentami, przygotowywanie ich pod choinkę i dawanie w okresie Świąt Bożego Narodzenia - nie tylko tym, z którymi siądzimy do wigilijnej kolacji, jest w naszym kraju prawie powszechny. Wydaje się nawet, że bardziej rozpowszechniony niż przed kilkudziesięciami laty. Obecnie niemałą rolę odgrywa też działalność reklamowa sieci handlowych, pobudzająca nasze pragnienia i nakłaniająca do zakupu podarunków. Są jednak i tacy, którzy nie mają takiego zwyczaju i w czasie świąt nie dają prezentów.

O jakich podarunkach Polacy marzą, a jakich nie chcą - czy w ogóle oczekują jakichś prezentów? Kwestie związane z obdarowywaniem się z okazji świąt były przedmiotem sondażu, który przeprowadziliśmy na początku grudnia¹. Należy pamiętać, że nasze pytania o prezenty i stosunek do nich dotyczyły tylko osób dorosłych - obdarowywanie dzieci to sprawa odrębna.

PREZENTY, O JAKICH MARZYMY

Co ósmy Polak (13%) pytany o prezent, o którym marzy, twierdzi, że nie ma dla niego znaczenia, co otrzyma, liczy się natomiast sam fakt obdarowania i intencje ofiarodawcy. Niektórzy (5%) nie marzą o żadnych prezentach - twierdzą, że są im one obojętne. Co dziewiąty ankietowany (w sumie 11%) miał trudności ze sprecyzowaniem swoich marzeń bądź deklarował, że nie ma zwyczaju dawania prezentów w tym okresie.

Prezenty, o jakich marzą Polacy, to najczęściej różnego rodzaju kosmetyki (11%) oraz samochody (10%) - o tych ostatnich mówią zwłaszcza ci, którzy jeszcze nie mają czterech

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (151) przeprowadzono w dniach od 29 listopada do 2 grudnia 2002 roku na liczącej 986 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

kółek. Trzeba przyznać, że nie są to marzenia o przedmiotach luksusowych. Wprawdzie na zakup i utrzymanie samochodu wielu ludzi jeszcze nie stać, jednak jego posiadanie coraz częściej staje się koniecznością, a nie luksusem. Niektórzy zapewne marzą jednak o najdroższych modelach aut, najlepszych marek.

		CBOS
<p>Gdyby miał(a) Pan(i) otrzymać prezent na święta, pod choinkę, to proszę powiedzieć, z jakiego prezentu był(a)by Pan(i) najbardziej zadowolony(a) albo o jakim prezencie Pan(i) marzy? Można wymienić więcej niż jeden.</p>		
Kosmetyki , np. perfumy		11%
Samochód		10%
Pieniądze - wygrany los na loterii, podwyżka, kredyt, spłata długów itp.		9%
Odzież - rzeczy podstawowe : kurtka, buty, płaszcz na zimę; grube rajstopy, komplet bielizny; sukienka, garnitur		9%
Sprzęt i urządzenia do domu, mieszkania (glazura, piece, kuchenki, meble, dywany); sprzęt AGD; zastawa, porcelana, kryształ, obrusy, ręczniki		7%
Sprzęt RTV, wideo, audio : DVD, kino domowe, kamera wideo, aparat fotograficzny cyfrowy; filmy, kasety, gry elektroniczne i inne		6%
Odzież - rzeczy ponadpodstawowe , np.: markowe ciuchy, spodnie z brokatu, torba skórzana, portfel		5%
Biżuteria		4%
Mieszkanie , nowy dom, pieniądze na wkład		4%
Dobra książka , książki		4%
Praca , zatrudnienie, wiza do USA		3%
Komputer , drukarka do komputera		3%
Zdrowie , lekarstwo, aparat słuchowy, ciśnieniomierz		3%
Płyty z muzyką , kasety		2%
Słodycze, owoce cytrusowe, żywność		2%
Radość rodzinna - rysunek dziecka, uśmiech rodziców, zdjęcie wnuczki, zgoda w domu, całus od żony i inne		2%
Telefon komórkowy, aparat telefoniczny		1%
Sprzęt i ubiór sportowy , rybacki		1%
Dobry alkohol, papierosy		1%
Wycieczka zagraniczna , wyjazd do ciepłych krajów, daleka podróż		1%
Narzędzia do majsterkowania		1%
Zwierzęta , akwarium		1%
Inne prezenty (np. instrument muzyczny, krzyżówki, puzzle, rower, narzędzia do pracy; coś praktycznego)		5%
Nie ma znaczenia co - ważne, że od serca ; z każdego prezentu będę zadowolony(a)		13%
Nie marzę o prezentach , są mi obojętne		5%
Trudno powiedzieć, nie wiem lub nie mam takiego zwyczaju		11%

Równie częste są też marzenia o takich prezentach świątecznych, które wpłynęłyby na poprawę sytuacji finansowej (9%) oraz, co raczej przygnębiające, na uzupełnienie najbardziej podstawowej odzieży (9%), np. niezbędnej na zimę albo stanowiącej zasadniczy element ubioru. Innego rodzaju ubiory - wyraźnie powiązane z modą, strojeniem się czy elegancją - wymienia mniej osób (5%), jeszcze mniej marzy o biżuterii (4%).

Stosunkowo wiele badanych (7%) chciałoby odpowiednio wyposażyć czy urządzić swoje mieszkanie lub dom - takie marzenia dotyczą zwykle wyraźnie określonych urządzeń, sprzętów czy niezbędnego wyposażenia gospodarstwa domowego. Część Polaków (4%) byłaby najbardziej zadowolona, gdyby w prezencie otrzymała mieszkanie lub dom.

Prawie równie często jak o urządzeniu mieszkania ankietowani marzą o jakimś sprzęcie elektronicznym, służącym rozrywce i spędzaniu wolnego czasu, oraz związanym z nim nośniku dźwięku i obrazu (6%) albo o sprzęcie komputerowym, który może służyć różnym celom (3%).

Część respondentów pytanych o prezenty pod choinkę twierdzi, iż byłaby najbardziej zadowolona, gdyby miała zatrudnienie, pracę (3%), albo że najbardziej pragnie poprawy stanu zdrowia i rzeczy niezbędnych do tego celu, np. lekarstw (3%).

O dobrej książce marzy tylko co dwudziesty piąty dorosły Polak (4%), a o dobrym nagraniu muzycznym - co pięćdziesiąty (2%).

Skromne marzenia o słodyczach czy owocach cytrusowych ma także co pięćdziesiąty ankietowany (2%).

Względnie rzadkie są marzenia o innego rodzaju prezentach, np. o dobrym alkoholu czy papierosach, sprzęcie sportowym, telefonie komórkowym czy zagranicznej wycieczce, a także o pozostałych wymienionych w tabeli.

Jak widać, marzenia dotyczące prezentów gwiazdkowych są na ogół bardzo rzeczowe, konkretne - przy tym w wielu wypadkach wiążą się z zaspokojeniem podstawowych potrzeb.

PREZENTY NIECHCIANE

Zdarza się nieraz, że dostajemy prezenty, które nam się nie podobają albo są niepotrzebne, zbędne (mamy ich sporo lub nie będziemy używać). Źle dobrany prezent może nawet wywołać urazę. Brytyjczycy, na przykład, w większości nie lubią otrzymywać kolejnych krawatów, sweterków, skarpetek czy majtek, pamiątkowych talerzy i innych części zastawy stołowej, płynów do kąpieli, kalendarzyków czy notesów². Co na ten temat sądzą Polacy?

Okazuje się, że prawie połowa badanych (45%) uważa, że nie ma nieodpowiednich czy niechcianych prezentów - każdy podarunek jest, ich zdaniem, mile widziany. Stąd relatywnie niewiele osób podaje przykłady takich prezentów, których nie chciałoby dostać. Można jednak przypuszczać, że mówią tak przez grzeczność, natomiast ich rzeczywiste odczucia są inne.

Wśród najbardziej niechcianych prezentów najczęściej wymieniane są takie, jakich nie lubią także Brytyjczycy³: krawaty, skarpetki, rajstopy, szaliki, swetry czy chusteczki (8%). O połowę mniejsza grupa (4%) nie lubi dostawać różnego rodzaju praktycznych prezentów do domu - garnków, zastawy stołowej, obrusów itp. Przypuszczalnie dlatego, że takie rzeczy przeważnie już ma albo dlatego, iż zwykle nie odpowiadają one ich gustom. Podobnie jest też zapewne z otrzymywaniem kosmetyków (4%). Równie często (4%) dorośli mieszkańcy naszego kraju twierdzą, że nie chcieliby otrzymać pod choinkę symbolicznej różgi - świadczącej o tym, że nie bardzo zasłużyli na prezenty.

² Informacje te podają za „Metropolem” z dnia 15 grudnia 2000 roku.

³ Z chusteczkami i butami jako prezentami wiążą się pewne przesady, stąd może płynąć niechęć.

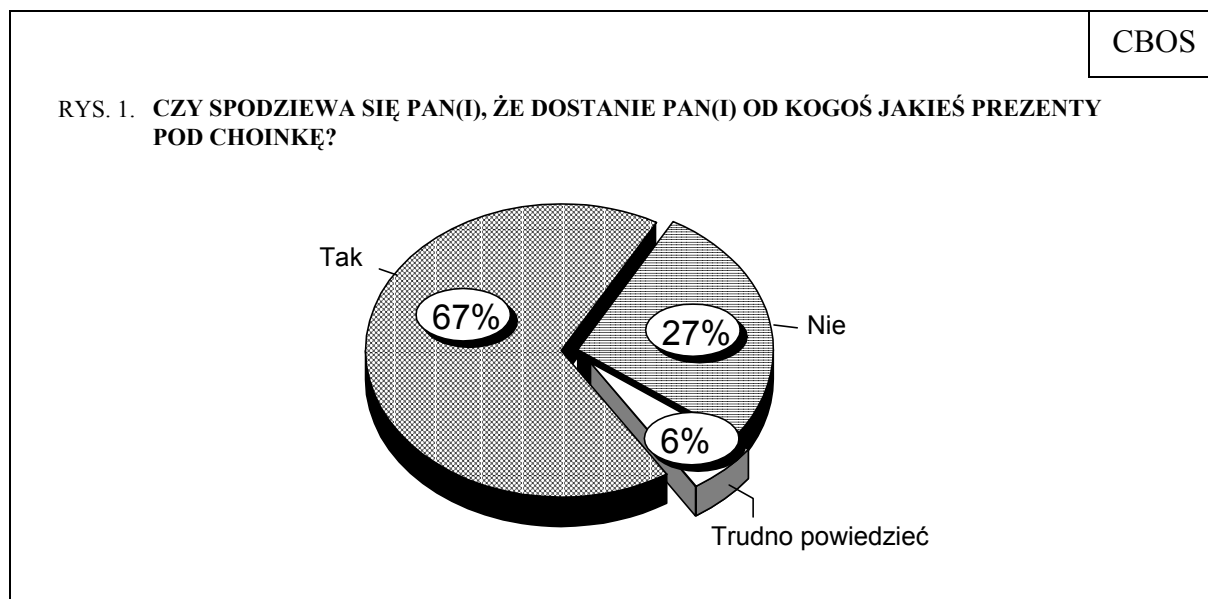
		CBOS
Jakich prezentów Pan(i) najbardziej nie lubi - jakiego prezentu na święta nie chciał(a)by Pan(i) dostać? Można wymienić więcej niż jeden.		
Odzieży, ubrań - krawatów, skarpetek, rajstop, szalików, swetrów, chusteczek	8%	
Prezentów tzw. praktycznych , sprzętu AGD i innych, np.: garnków, patelni, zastawy stołowej, obrusów, ręczników, pościeli; płynu do mycia naczyń	4%	
Kosmetyków - perfum, wody toaletowej, wody po goleniu, dezodorantów itp.	4%	
Różgi	4%	
Alkoholu, papierosów	3%	
Słodyczy	3%	
Niepotrzebnych drobiazgów - maskotek, bibelotów, rzeczy kiczowatych, bubli	3%	
Prezentów drogich - ponad możliwości finansowe lub uniemożliwiających rewanż	2%	
Złego wydarzenia lub złych wiadomości na święta, np. kłótni, choroby, złych wiadomości związanych z rodziną, pracą i innymi	2%	
Pieniądzy, biżuterii	1%	
Innych prezentów (kwiatów ciętych, sztucznych; zwierzątek, psa, kota; książek, płyt i innych)	5%	
Nie ma takich prezentów - każdy prezent sprawia przyjemność, jest mile widziany	45%	
Trudno powiedzieć	19%	

Zrozumiała jest niechęć Polaków - podobnie jak Anglików - do różnego rodzaju niepotrzebnych czy nieprzydatnych do niczego drobiazgów, np. maskotek, bibelotów (3%). Są osoby, które mają również dość otrzymywania słodyczy (3%), alkoholu albo papierosów (3%), ale także takich prezentów, jak: zwierzęta domowe, kwiaty, książki, płyty i inne tego typu upominki. Bywa, że nieodpowiednim prezentem są również pieniądze lub biżuteria. Niektórzy nie chcieliby dostać podarunków zbyt kosztownych - nie chcą bowiem, by za bardzo obciążały one kieszeń najbliższych, być może też nie chcą się czuć zobowiązani do kosztownego rewanżu (2%).

Są również osoby, które obawiają się, iż mogą otrzymać złe wiadomości albo że wydarzy się coś złego, co zakłóci lub zniweczy atmosferę świątecznego spokoju i radości (2%).

CZY WSZYSCY POLACY SPODZIEWAJĄ SIĘ PREZENTÓW?

Spora część dorosłych mieszkańców naszego kraju (27%) nie spodziewa się, że otrzyma od kogoś prezent pod choinkę. Są również osoby, które nie są pewne, czy zostaną obdarowane czy też nie (6%). Większość Polaków (67%) ma jednak nadzieję, że otrzyma jakieś gwiazdkowe prezenty.

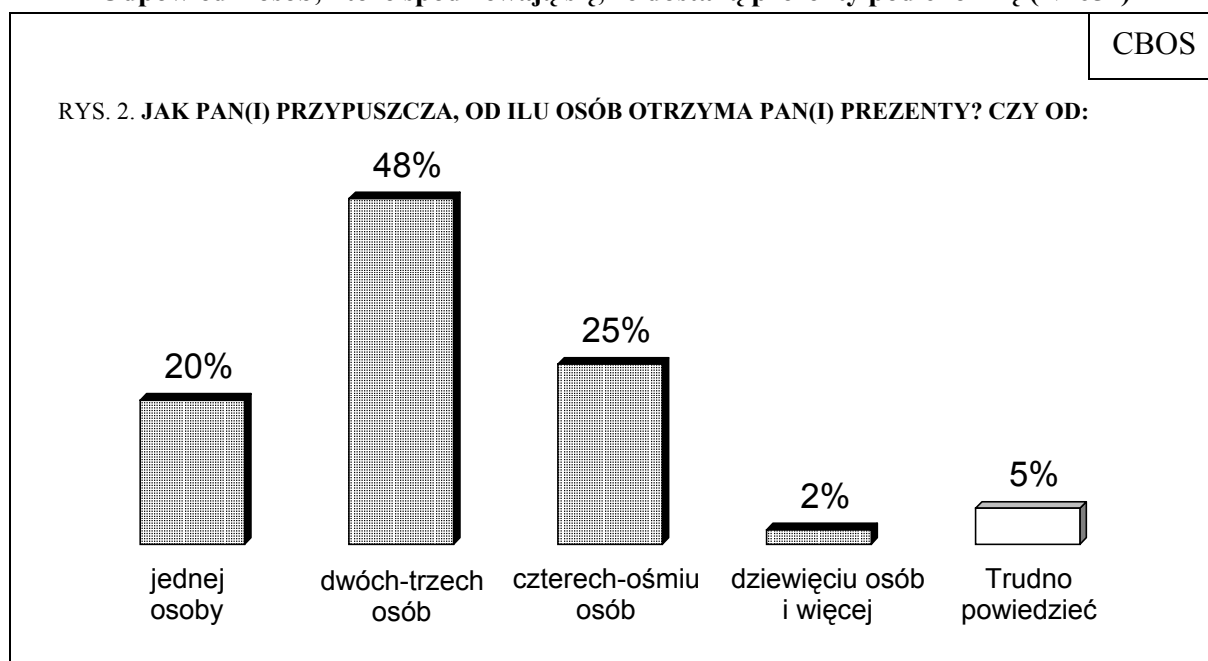

Odsetek respondentów oczekujących prezentu pod choinkę jest tym większy, im są oni młodszy. Wśród najstarszych ankietowanych ponad jedna trzecia nie spodziewa się, że dostanie od kogoś jakieś świąteczne prezenty, podczas gdy wśród najmłodszych ponad cztery piąte oczekuje podarunków. Występują też bardzo wyraźne powiązania poziomu wykształcenia i sytuacji materialnej ankietowanych z nadziejami na otrzymanie prezentów - im wyższe wykształcenie oraz lepsze warunki materialne, tym oczekiwania są częstsze. Również im większa jest miejscowość, w której mieszkają badani, tym większy ich odsetek spodziewa się świątecznego prezentu. Najczęściej oczekują go przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (92%), najrzadziej - rolnicy (53%) i renciści (49%).

ILU PREZENTÓW OCZEKUJEMY?

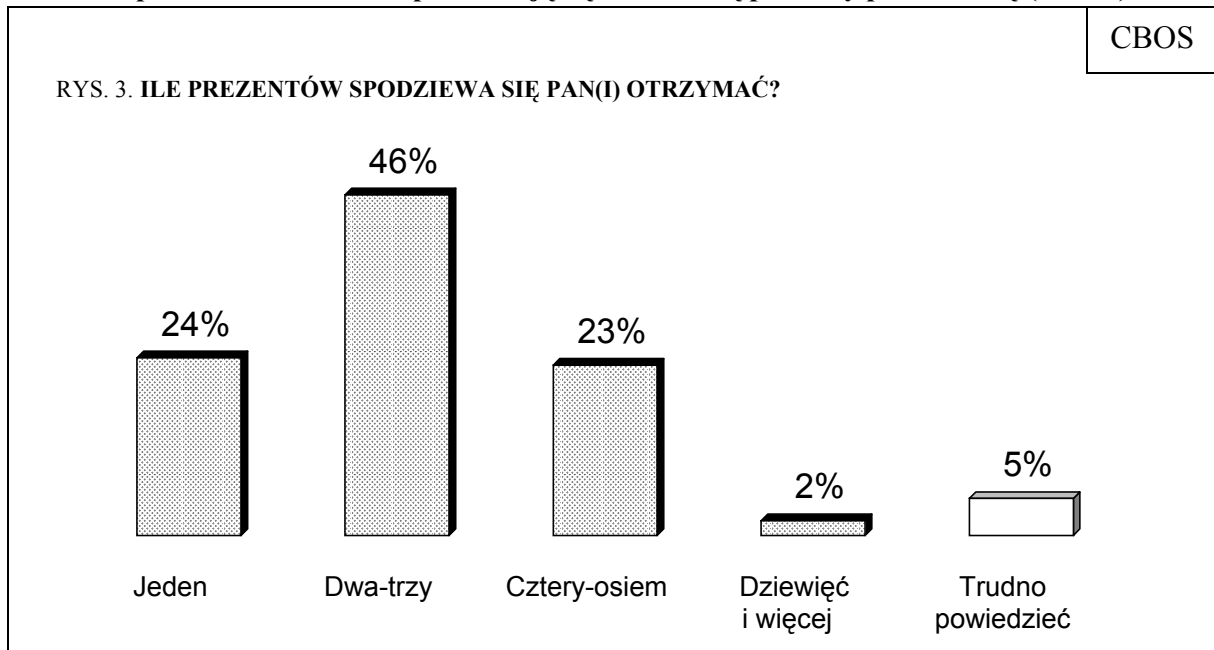
Krąg osób, od których spodziewamy się otrzymać prezenty gwiazdkowe, najczęściej nie jest duży. Co piąty Polak oczekujący świątecznych podarunków (20%) sądzi, iż dostanie prezent tylko od jednej osoby, a prawie połowa (48%) - że od dwóch lub trzech osób. Jedyne nieco ponad jedna czwarta liczących na prezenty (łącznie 27%) przypuszcza, że zostanie obdarowana przez liczniejsze grono - w tym 2% spodziewa się, że dostanie naprawdę dużo upominków pod choinkę (co najmniej od dziewięciu osób). Im wyższy jest poziom wykształcenia respondentów, a także im lepsza ich sytuacja finansowa, tym większa liczba osób, od których oczekują oni prezentów.

Odpowiedzi osób, które spodziewają się, że dostaną prezenty pod choinkę (N=652)

Podobnie jak liczba osób, od których oczekujemy prezentów, kształtuje się też liczba samych podarunków. Wydaje się więc, że Polacy nie spodziewają się zazwyczaj więcej niż jednego prezentu od danej osoby - a może tylko nie wypada im się przyznać do tego, że ich oczekiwania są większe?

Odpowiedzi osób, które spodziewają się, że dostaną prezenty pod choinkę (N=655)

Z analiz wynika, iż prawie wszyscy, którzy liczą, że zostaną obdarowani przez jedną osobę (94%), oczekują tylko jednego prezentu. Choć zgodność liczby osób z liczbą podarunków jest bardzo duża⁴, to jednak część tych, którzy otrzymają prezenty przypuszczalnie od dwóch lub trzech osób (5%), także spodziewa się tylko jednego podarunku. Podobnie jest z tymi, którzy oczekują, że będą obdarowani przez jeszcze więcej osób (7%). Ale bywa też odwrotnie - oczekujący prezentów pod choinkę od dwóch-trzech osób, liczą na to, że upominków będzie więcej (7% spośród tych, którzy spodziewają się, iż zostaną obdarowani przez dwie-trzy osoby). Można nawet powiedzieć, że im większa liczba osób, od których spodziewamy się prezentu pod choinkę, tym większa rozbieżność między liczbą osób i liczbą prezentów - częściej oczywiście *in minus* niż *in plus*, gdy wzrasta liczba osób.

⁴ Współczynnik korelacji tau b Kendalla wynosi aż 0,79.

OD KOGO SPODZIEWAMY SIĘ PREZENTÓW?

Niemal wszyscy badani spodziewają się prezentów gwiazdkowych od swych najbliższych. Do nielicznych należą ci, którzy nie oczekują podarunków - być może dlatego, że nie mają nikogo bliskiego.

Polacy na ogół nie oczekują, by obdarowywały ich inne osoby niż rodzina czy najbliżsi - prezenty świąteczne to przede wszystkim obyczaj rodzinny. Tylko co szósty badany (16%) spodziewa się podarunków pod choinkę od przyjaciół czy znajomych - najczęściej, oczywiście, najmłodszy (w wieku od 18 do 24 lat), zwłaszcza uczniowie i studenci. Odsetek osób oczekujących prezentów od przyjaciół i znajomych wzrasta wraz z wielkością miejsca zamieszkania (w największych miastach spodziewa się ich co czwarty mieszkaniec, podczas gdy na wsi tylko co dziesiąty), a także wraz z poziomem wykształcenia (zob. tabele aneksowe).

Tabela 1

Czy spodziewa się Pan(i) prezentów tylko od rodziny, najbliższych czy także od przyjaciół i znajomych, kolegów, koleżanek czy sąsiadów lub jeszcze innych osób? Czy spodziewa się Pan(i) prezentów od:	Wskazania badanych, którzy oczekują prezentów (N=655)		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- rodziny, najbliższych	99	1	0
- przyjaciół, znajomych, sąsiadów	16	82	2
- zakładu pracy, pracodawcy	10	88	2
- kolegów lub koleżanek w pracy albo w szkole, uczelni	8	90	2
- organizacji i instytucji pomagających ludziom, np. od Caritasu, PCK, pomocy społecznej albo od parafii	0,4	99	1

Jeszcze mniej osób spodziewa się podarunków świątecznych od zakładu pracy lub od koleżanek i kolegów z pracy, ze szkoły czy uczelni. W tych dwóch ostatnich przypadkach musimy jednak wziąć poprawkę na to, że przecież nie wszyscy spośród tych, którzy oczekują prezentów gwiazdkowych, pracują lub się uczą - odsetki liczone od liczby pracujących oraz uczących się są wyższe.

Świątecznych prezentów od zakładu pracy lub pracodawcy najczęściej spodziewają się pracownicy fizyczno-umysłowi (30%), a następnie pracownicy umysłowi niższego szczebla (23%), robotnicy wykwalifikowani i niewykwalifikowani (po 22%), najrzadziej zaś - przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (15%) oraz pracujący na własny rachunek (6%). Ci ostatni to przypuszczalnie osoby, które wprawdzie prowadzą działalność gospodarczą, ale w rzeczywistości są powiązane z jakimś zakładem pracy. Dodajmy, że prezentów gwiazdkowych najczęściej spodziewają się osoby zatrudnione w spółkach właścicieli prywatnych i państwa (27%), następnie w sektorze prywatnym poza rolnictwem (21%); w instytucjach państwowych i publicznych oczekiwania tego rodzaju są rzadsze (17%).

Prezentów gwiazdkowych od koleżanek i kolegów najczęściej spodziewają się uczniowie i studenci (26%), natomiast osoby pracujące - rzadziej; nieco częściej przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (13%) niż pracownicy umysłowi niższego szczebla (11%), pracujący na własny rachunek (11%) oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (8%), robotnicy wykwalifikowani (5%) i niewykwalifikowani (4%).

Prawie nikt z oczekujących prezentu pod choinkę nie spodziewa się świątecznego podarunku od instytucji lub organizacji pomagających ludziom - ale są to przecież na ogół prezenty-niespodzianki. Być może część pytanych nie chciała się przyznać, że liczy na taki prezent jako istotną pomoc, ponieważ żyje w biedzie.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy spodziewa się Pan(i), że dostanie Pan(i) od kogoś jakieś prezenty pod choinkę?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	67	27	6	981
Płeć				
Mężczyźni	66	27	7	468
Kobiety	68	26	6	513
Wiek				
18-24 lat	81	17	2	150
25-34	71	22	7	178
35-44	69	27	4	198
45-54	65	24	11	185
55-64	55	35	9	109
65 lat i więcej	57	37	6	161
Miejsce zamieszkania				
Wieś	59	36	5	362
Miasto do 20 tys.	69	24	8	144
20-100 tys.	67	26	7	178
101-500 tys.	74	20	6	184
501 tys. i więcej mieszk.	78	12	9	113
Wykształcenie				
Podstawowe	54	39	7	271
Zasadnicze zawodowe	58	32	10	250
Średnie	77	18	5	364
Wyższe	87	10	3	96
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	92	5	4	67
Prac.umysł.niż.szczebła	75	21	4	77
Pracownicy fiz.- umysł.	82	15	3	91
Robotnicy wykwalifikowani	60	28	11	78
Robotnicy niewykwalifik.	61	21	17	26
Rolnicy	53	46	1	49
Pracujący na własny rach.	66	26	8	53
Bierni zawodowo				
Renciści	49	42	9	101
Emeryci	59	33	9	193
Uczniowie i studenci	82	15	2	76
Bezrobotni	63	30	7	126
Gospodynie domowe i inni	74	26	0	44
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	76	17	7	140
spółce właścicieli	65	26	8	64
prywatnych i państwa	76	17	7	194
sekt. pryw. poza rolnict.	54	40	6	89
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	48	42	9	138
300-399	62	30	8	85
400-599	70	23	7	180
600-800	67	26	6	143
Powyżej 800 zł	82	14	4	139
Ocena własnych war. mater.				
Złe	53	38	8	313
Średnie	69	24	7	430
Dobre	81	16	3	238
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	66	32	2	69
Raz w tygodniu	66	26	7	506
1-2 razy w miesiącu	68	27	5	112
Kilka razy w roku	72	21	7	197
W ogóle nie uczestniczy	57	36	7	97
Poglądy polityczne				
Lewica	73	21	6	237
Centrum	70	27	3	295
Prawica	75	21	5	178
Trudno powiedzieć	53	36	11	271

Tabela 2. Jak Pan(i) przypuszcza, od ilu osób otrzyma Pan(i) prezenty? Czy od: (%)

	jednej osoby	dwóch-trzech osób	czterech-ośmiu osób	dziwięciu i więcej osób	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	48	25	2	5	652
Płeć						
Mężczyźni	21	52	22	1	5	305
Kobiety	20	44	28	2	6	347
Wiek						
18-24 lat	25	46	22	2	5	122
25-34	17	49	25	1	7	125
35-44	16	54	25	1	4	134
45-54	24	41	30	2	3	120
55-64	17	58	21	0	4	60
65 lat i więcej	20	42	27	2	9	92
Miejsce zamieszkania						
Wieś	30	41	21	1	7	210
Miasto do 20 tys.	22	41	29	2	5	99
20-100 tys.	14	54	28	1	3	120
101-500 tys.	10	52	27	2	8	135
501 tys. i więcej mieszk.	17	56	22	2	2	88
Wykształcenie						
Podstawowe	25	44	19	2	10	145
Zasadnicze zawodowe	22	49	22	0	7	144
Średnie	20	47	28	2	3	281
Wysze	9	56	33	1	1	83
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	12	54	32	1	0	61
Prac.umysł.niż.szczębla	6	70	19	1	3	58
Pracownicy fiz.- umysł.	21	42	24	4	9	75
Robotnicy wykwalifikowani	24	53	13	0	10	47
Robotnicy niewykwalifik.	29	47	16	0	8	16
Rolnicy	19	45	35	0	2	24
Pracujący na własny rach.	18	34	41	4	3	35
Bierni zawodowo						
Renciści	21	42	29	0	8	49
Emeryci	18	45	31	0	6	113
Uczniowie i studenci	25	40	29	1	4	63
Bezrobotni	29	49	17	1	4	79
Gospodynie domowe i inni	27	52	12	4	4	33
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	16	54	23	2	4	107
spółce właścicieli	16	56	10	3	15	42
prywatnych i państwa	16	48	31	2	3	148
sekt. pryw. poza rolnict.	16	40	24	5	4	45
prywatnym gosp. rolnym	27	40	24	5	4	45
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	25	51	12	2	10	66
300-399	36	50	7	0	8	53
400-599	24	44	24	1	6	126
600-800	16	51	26	1	6	96
Powyżej 800 zł	16	49	32	2	1	114
Ocena własnych war. mater.						
Złe	27	48	17	3	5	166
Średnie	19	47	25	1	7	294
Dobre	16	48	33	1	3	192
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	13	43	36	3	5	43
Raz w tygodniu	25	46	22	1	6	335
1-2 razy w miesiącu	17	58	25	0	1	77
Kilka razy w roku	17	44	31	3	5	142
W ogóle nie uczestniczy	9	60	22	2	7	55
Poglądy polityczne						
Lewica	20	47	25	2	6	174
Centrum	20	57	20	1	3	205
Prawica	21	38	35	3	3	131
Trudno powiedzieć	21	45	24	0	10	142

Tabela 3. Czy spodziewa się Pan(i) prezentów od przyjaciół, znajomych, sąsiadów?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	82	2	655
Płeć				
Mężczyźni	15	83	1	307
Kobiety	18	81	2	348
Wiek				
18-24 lat	37	56	6	122
25-34	16	83	1	125
35-44	17	83	1	136
45-54	6	93	1	120
55-64	11	89	0	60
65 lat i więcej	5	95	0	92
Miejsce zamieszkania				
Wieś	10	89	1	212
Miasto do 20 tys.	9	87	4	99
20-100 tys.	20	79	0	120
101-500 tys.	23	75	3	136
501 tys. i więcej mieszk.	24	74	2	88
Wykształcenie				
Podstawowe	15	83	1	146
Zasadnicze zawodowe	8	92	0	146
Średnie	20	77	3	281
Wyższe	19	81	0	83
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	25	75	0	61
Prac. umysł. niż. szczebla	26	69	5	58
Pracownicy fiz.-umysł.	15	83	2	75
Robotnicy wykwalifikowani	9	91	0	47
Robotnicy niewykwalifik.	0	98	2	16
Rolnicy	0	100	0	26
Pracujący na własny rach.	12	88	0	35
Bierni zawodowo				
Renciści	14	86	0	49
Emeryci	5	95	0	113
Uczniowie i studenci	44	46	10	63
Bezrobotni	14	86	0	79
Gospodynie domowe i inni	15	85	0	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	17	81	2	107
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	21	78	1	42
sekt. pryw. poza rolnict.	14	84	2	148
prywatnym gosp. rolnym	4	96	0	48
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	16	83	1	66
300-399	10	86	4	53
400-599	10	88	2	126
600-800	11	89	0	96
Powyżej 800 zł	19	81	0	114
Ocena własnych war. mater.				
Złe	18	81	1	167
Średnie	12	86	2	296
Dobre	22	76	2	192
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	13	87	0	46
Raz w tygodniu	15	84	2	336
1-2 razy w miesiącu	21	76	3	77
Kilka razy w roku	14	86	0	142
W ogóle nie uczestniczy	30	67	4	55
Poglądy polityczne				
Lewica	14	84	2	174
Centrum	17	80	2	206
Prawica	21	78	1	133
Trudno powiedzieć	13	86	1	142